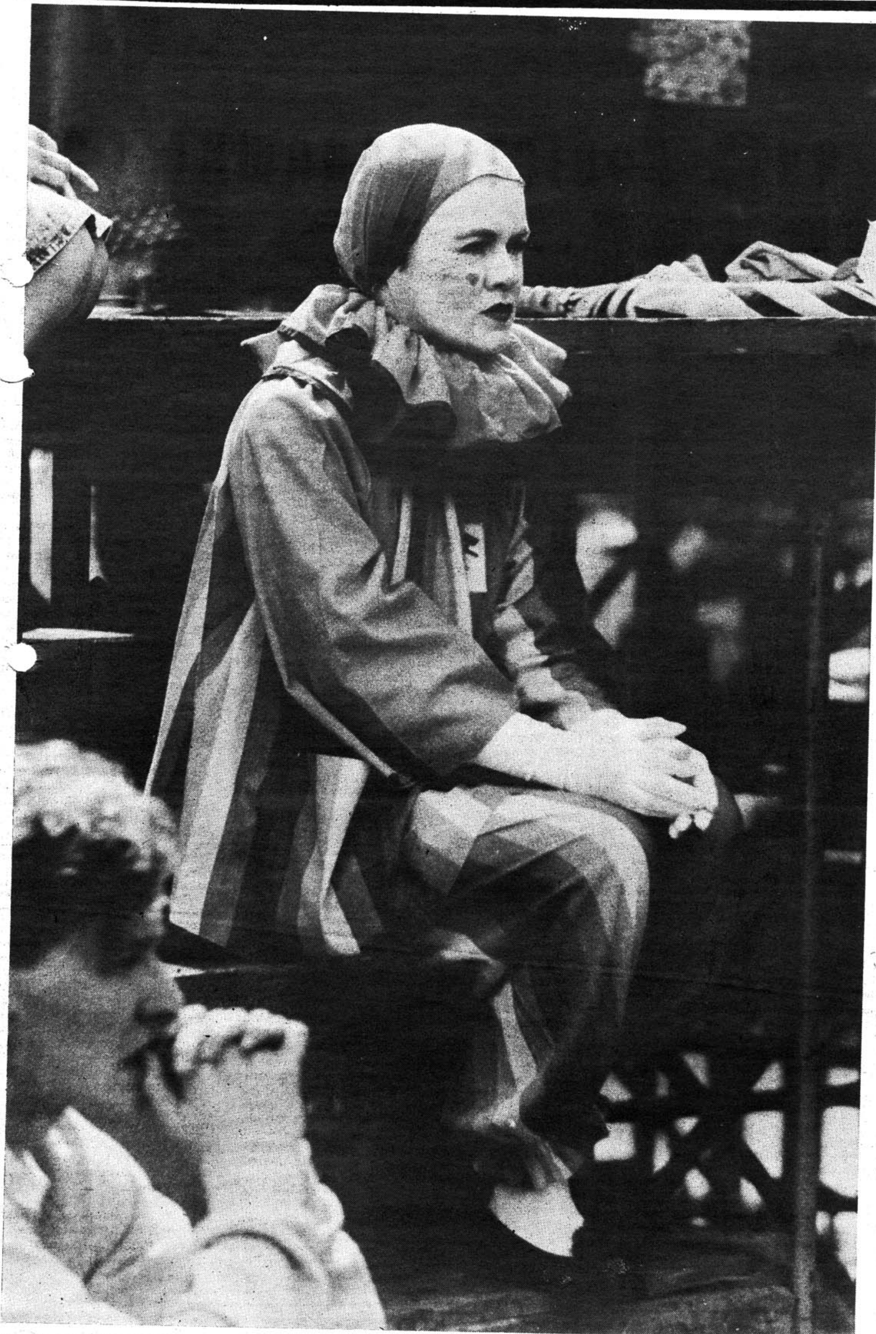
Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 101 ◆ Вівторок, 28 травня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

Учасникам міжнародної конференції «Конверсія-91»

Від імені уряду Української РСР вітаю учасників міжнародної конференції «Конверсія-91» в столиці України місті Києві.

Проведення такої конференції — це реальний результат кардинальних змін у міжнародній обстановці, зміцнення довір'я і взаєморозуміння між народами, їх зростаючого прагнення до взаємовигідного співробітництва.

Проблеми, які будуть обговорюватись на конференції, мають для України величезне значення. В конверсії ми бачимо один з найперспективніших шляхів структурної перебудови народного господарства, виведення економіки республіки з гострої кризи, насичення споживчого ринку багатьма дефіцитними сьогодні товарами. І дуже важливо, що саме ці питання будуть в центрі уваги вашої конференції.

Хочу висловити надію, що міжнародна конференція в Києві здійснить позитивний вплив на інтенсифікацію процесів конверсії в оборонному комплексі республіки і прискорення переходу до ринкових відносин, дасть нові імпульси розширенню різнобічних ділових зв'язків між Україною і зарубіжними державами.

Бажаю всім учасникам конференції плідної, творчої роботи.

В. ФОКІН,
прем'єр-міністр Української РСР.

Дочекалися-таки: 27 травня розпочалися чартерні рейси Київ — Монреаль — Торонто — Київ, які здійснює Київське виробниче об'єднання «Авіалінії України».

На борту повітряного лайнера Іл-86М з Канади до столиці України прибуло 132 туристи — представники української діаспори. Організувала цю мандрівку вже відома в нашій республіці канадська фірма «Інтурскорпорейшн».

У цьому рейсі з'явилася новинка: стюардеси одягли національне вбрання, у салоні теж були елементи національної символіки. Крім того, пасажири на борту літака могли замовити автомобіль фірми «Рено» — адже «Авіалінії України» співробітничають з спільним радянсько - французьким підприємством «Ото», а також забронювати місця в готелі, квиток на поїзд чи літак.

Віра і Зневір'я

Цей знімок зроблено не в цирку й не в театрі, а під час одного з виступів у Києві євангельської групи «Джон Гест» (США). Чому ж вбрання, м'яко кажучи, світське? Бо євангелісти — це ті, хто говорить про Віру простою мовою. Мабуть, інакше й не можна — адже як у Вірі, так і у Зневір'ї є свої забобони.

Втім, перші євангелісти з'явились у Києві не сьогодні, а ще 120 років тому.

А говорити й досі є про що...

Фото Володимира КИСЕЛЬОВА.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою — 446-60-22

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-69,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 166.300

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

ДОБИВАТИСЬ СУВЕРЕНІТЕТУ, БУТИ ГОСПОДАРЕМ

27 травня розпочався візит на Вінниччину Голови Верховної Ради УРСР Л. М. Кравчука.

У програмі — відвідання Вінницького плодоовочевого комбінату, виробничого об'єднання «Жовтень», зустрічі з представниками трудових колективів, знайомство з роботою головного підприємства об'єднання «Агромаш», а також зустрічі з представниками громадськості міста, області.

Під час відвідин плодоовочевого комбінату Леоніда Макаровича зацікавила технологія збереження овочів та фруктів, не обійшов увагою і проблем комбінату: зривів договірних поставок господарствами, чому такий потужний комбінат не може забезпечити місто продукцією? В центрі уваги були також перспективи його розвитку.

Особливо зацікавлена розмова відбулася з адміністрацією об'єднання «Жовтень». Генеральний директор А. Романенко розповів про підприємство, його здобутки і завтрашній день. Продуктивність праці тут минулого року зросла майже удвічі, колектив постійно виконує договірні зобов'язання, освоєно 40 найменувань виробів.

Потім Леонід Макарович відповів на запитання робітників підприємства, цікавився їхньою думкою щодо дальшого розвитку економіки республіки в умовах ринку, шляхів виходу України на світовий товарний ринок.

Робітниці, в свою чергу, скаржилися на низькі заробітки, штурмівщину, внаслідок чого іноді доводиться працювати в три зміни.

— А хто знайде управу на депутатів? — так почала своє звернення до Голови Верховної Ради УРСР робітниця Марія Марчук. — З кінця лютого у міськраді знаходиться мій запит, а віз і нині там. У державному будинку, де я живу, так ніхто і не збирається робити ремонт. То, перш ніж іти на роботу, вичерпую вдома воду, яка натекла. Хіба це людські умови проживання?..

Проблеми, проблеми — як багато їх нагромадилося від періоду останнього перебування на Вінниччині Голови Верховної Ради УРСР. І кожен дивиться на нього з надією, сподіванням, з думкою, що Леонід Макарович посприяє, допоможе, порадить. Про це йшлося також у невеличкому бліц-інтерв'ю з хліборобами Піщанського району перед візитом до них Леоніда Кравчука.

Степан Трубалевич, секретар парткому колгоспу імені Чапаєва села Чорномин Піщанського району:

— Дуже хотілось би зустрітися з народним депутатом України Леонідом Кравчуком. Покладаю на це великі надії. Не від себе особисто, а від усіх хліборобів, простих, щоб посприяв відродженню наших бригадних сіл Козлівки і Рибок.

Олександра Каневська, доярка колгоспу імені Кірова села Студеної Піщанського району:

— Стабілізація економіки — це також і стабілізація всього нашого життя. Здавалось би, кажу прописні істини, але дехто хоче повернути роботу парламенту в інше русло. Чому — намагатимемось зрозуміти із зустрічі з вами, Леоніде Макаровичу.

Як мати сподіваюсь почути, що на нашій славній Україні не буде національної ворожнечі, що мир-злагода запанують на найближчі десятиліття. Але, відверто кажучи, такої злагоди навіть у парламенті не бачу. Це насторожує.

Зустрічі з Головою Верховної Ради на Подільській землі тривають.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, Валерій ЛАЗАРЕНКО, спеціальні кореспонденти «Голосу України».

НА ЧИЇЙ СОВІСТІ ЗАЛИШИТЬСЯ?

Навряд чи багато в Київраді депутатів, які одержали мандат при «зеленому» світлі. В основному всі витримали перипетії нелегких випробувань, пройшовши навіть по кілька турів виборів.

Якщо й не всі, то принаймні більшість претендентів на депутатський мандат йшли в Раду з твердим переконанням, що їм вдасться змінити на краще існуючі реалії життя киян, зробити все можливе, щоб місто було для людей, а не навпаки.

І ось минув рік роботи Ради в новому складі. І, мабуть, не буде перебільшенням, якщо сказати: обидві сторони — і депутати, і виборці — не в захопленні від її діяльності. У виборців свій рахунок до обранців, а в них — свої проблеми, які часто закінчуються розчаруванням, а то й безсиллям перед труднощами, що виникають на цьому шляху. І виникають, як правило, тому, що люди, здавалося б, об'єднані однією метою — працювати на благо, не можуть... порозумітися.

У Київраді активно діють два полюси, два блоки — комуністів і демократичний. Перший становить більшість. Від злагоди в цих двох групах дуже часто залежить — буде прийнято рішення чи ні. І дуже часто ці рішення, незважаючи на їх явну невідкладність, не приймаються. Чому?

Причини цього явища намагається проаналізувати депутат Київради, представник демократичного блоку Арнольд Миколайович КУЛІШ. Оскільки подібні ситуації — не виняток у Радах, то міркування автора публікації можуть бути цікавими і для наших читачів.

У Законі про місцеве самоврядування зазначено: «Ради народних депутатів у межах своєї компетенції самостійно вирішують усі питання місцевого значення». Усі. Кілька років тому їх розглядалося 20—30 щороку, сьогодні — понад 100. Не всі їх можна розв'язати миттєво, але хоч би визначитися на перспективу ми зобов'язані.

А як розглядати господарські питання, коли в Раді вирують політичні пристрасті? Та ще й психологічний тиск з боку виборців. Їхні звинувачення, мовляв, депутати лише багато говорять та борються за владу. Якщо підходити до цього прямолінійно, то так воно і є: ми всі — праві, ліві, крайні — боремося за владу.

Але давайте подивимось, як кажуть, у корінь — навіщо нам усім влада? Та щоб спокійно вирішувати... господарські питання. Тобто боротьба за владу в Київраді — це боротьба за право працювати без проблем. Наприклад, за рік своєї діяльності Київрада прийняла 95 рішень, на що витратила майже 90 сесійних днів. З урахуванням перерв це понад чотири місяці роботи. Отака продуктивність нашої праці.

Майже 15 питань, внесених до порядків денних минулих сесій, залишились нерозглянутими. Це борг, який нагромаджується з кожною сесією і якого взагалі не повинно бути. Це — брак у нашій роботі, і його треба виправляти. На жаль, часто буває так, що тільки після напруженої боротьби питання потрапляють до порядку денного і... залишаються нерозглянутими.

Таку ж кількість питань вирішила і президія Ради, не встигнувши розглянути майже 30 питань. Тобто в Раді функціонує сильний, демократичний інститут, здатний приймати конкретні рішення, що не раз уже й довів на ділі.

Проте хоча Закон про місцеве самоврядування і залишає на розсуд Ради — мати президію чи ні, для київських депутатів саме вона стала головним яблуком розбрату. Основним противником виступає більшість — блок комуністів, звинувачуючи президію в перевищенні повноважень. Це заявляє і прокурор міста, який подав протест проти 59 її рішень. Звинувачення ті ж. Але будемо реалістами: якби президія не розглядала цих питань, їх мала б вирішувати сесія, що зайняло б щонайменше чотири місяці.

Блок комуністів висунув ще й таку досить серйозну пропозицію: скоротити термін проведення сесій до трьох-п'яти днів. Вони пояснюють це тим, що й затрати значні, і депутати від основної роботи відволікаються.

Але знову ж таки подивимось тверезо: що можна вирішити за короткий строк, якщо продуктивність нашої праці об'єктивно низька? Мабуть, ніде в світі не ведуть боротьбу за місця в парламенті тільки для того, щоб він... не працював. Отут ми лідери. А може, на нашій землі виросли якісь нові депутати — камікадзе?

Що ж робити? Може, половину проблем передати на розгляд в партійні організації, яких сьогодні з'явилося чимало? Для деяких депутатів, які прийшли в Раду лише дискутувати, це, мабуть, було б і зручніше, і надійніше...

А виборцям? А наша відповідальність перед ними? Розраховувати на те, що багато питань Ради візьме на себе виконком, немає підстав. Адже закон його в цьому обмежує. Крім того, перевищення повноважень виконкому не допустять не лише демократичні члени виконкому, а й суворий та прискіпливий прокурор міста, який пильно стежить, щоб міська Рада не порушувала чинного законодавства. Не може ж прокурор ставитись з точки зору закону до президії та виконкому по-різному?

Що ж матимемо, обмеживши термін роботи сесії, функції президії та виконкому? На жаль, активно виступаючи проти існування президії, блок комуністів не запропонував жодного механізму вирішення питань. Отже, ми всі повинні шукати шляхи до порозуміння.

Який же вихід? Я вбачаю його в тому, що кожен повинен чітко виконувати свої функції. Виконкому — виконкомове. Не треба сприймати його як супротивника, краще сприяти йому в роботі. Дехто зі старого складу виконкому ніяк не може змиритися з думкою, що Рада — це не вистава раз на квартал, а діючий орган. І що виконком не все може, що хоче, а тільки те, що дозволено законом. Багато питань могли б узяти на себе постійні комісії з наступним затвердженням їх на сесії. Але комісії зараз мають по одному або по два звільнених депутати. Вони настільки завантажені поточними справами, що працювати над проектом рішення можуть хіба що вночі. Багато так напрацюєш?

Слід замінити постійні комісії звільненими депутатами. Багато галасу здіймається навколо того, що це вимагає великих витрат. Але ж це ті кошти, які депутати одержували на роботі. А хто може оцінити, в яку суму обійдуться киянам невирішені питання? Наприклад, яка економія буде від більш чіткого контролю за видатками міського бюджету? Створивши умови для роботи постійних комісій, частину питань можна передавати їм. А йти до цього слід через професійну депутатську роботу.

На мій погляд, ми не зможемо, маючи такий великий обсяг термінових питань, працювати без президії Ради. Адже за законом виконком їх розглядати не правомочний. Це компетенція президії з наступним затвердженням на сесії. Отут вона і повинна працювати, а в багатьох випадках розглядати ці питання разом з виконкомом.

Шукати шляхи компетентного розгляду та своєчасного вирішення усіх проблем місцевого значення — головне завдання Ради. А головний наш суддя — виборці. Але при тому «плюралізмі» думок, що існують в деяких засобах масової інформації, їм не завжди легко розібратись, хто є хто. Інакше вони почали б уже давно відкликати деяких своїх обранців.

Судити ж нас може вища, тобто від Верховної Ради УРСР, депутатська комісія. Якщо допустити, що вона буде об'єктивною, то вже більш ніж досить напрацьовано, щоб визначитись і по кожному депутату, і по Київраді в цілому.

Боротися на виборах для того, щоб потім розвалити Раду? Це, можливо, мабуть, тільки в перехідний період до демократичного суспільства. Але в нас є і вищий суддя. Це — наші нащадки. Багато аргументів втратиться, деякі гасла забудуться, а невирішені питання залишаться. Залишаться на нашій совісті.

Арнольд КУЛІШ, депутат Київської міської Ради народних депутатів.

ЩО ВОНО ТАКЕ — ФЕДЕРАЦІЯ НІМЕЧЧИНА

Точка зору

В. Черновил: «Думаю, что самый подходящий для Украины пример — федеративное объединение ее исторических провинций по типу федерации земель ФРГ».

(«Литературная газета», 20.02.1991 год).

Незвичне твердження В. Чорновола. Але давайте спробуємо підійти до нього неупереджено й аналітично: чи таке воно вже й страшне або має відношення до «українського внутрішнього сепаратизму».

Розгромлена у другій світовій війні, перетворена в руїни Німеччина протягом короткого часу перетворилася за післявоєнні роки у високорозвинену країну. Не останню роль у цьому зіграв і державний устрій. Однак сучасна Німеччина — це складна держава. Добре відомо, що всі складні держави поділяються на конфедерації й федерації. Розрізняються вони мірою об'єднання своїх суб'єктів (членів). Конфедерація — це складна держава, члени якої, будучи суверенними і самостійними, об'єдналися на підставі угоди міжнародно-правового характеру для досягнення певної мети. Конфедерації, як правило, — об'єднання нестійкі, існують недовго і закінчують існування або розпадом, або перетворенням у федерацію. А федерація — це об'єднання суб'єктів, які втрачають при цьому частину свого суверенітету і стають державним утворенням. Тобто суб'єкти федерації займають певне проміжне становище, перестаючи бути окремими державами, але й не перетворюючись на суто адміністративно-територіальні одиниці.

Німеччина — держава федеративна. При дослідженні юридичної природи її суб'єктів існує певна розбіжність поглядів з досить широким діапазоном протиріч, що змушує враховувати як історичні реалії виникнення німецької федерації, так і її сьогодення. Як держава-федерація Німеччина відродилася після другої світової війни при сприянні окупаційних військ США, Англії, Франції, які намагалися створити децентралізовану політичну структуру: сильні землі і слабку центральну владу. Розрахунок таких дій теж простий: більше ніколи не мати справи із сильною німецькою державою. До речі, саме окупаційна адміністрація кроїла й кордони земель, про які німецький державознавець Г. Діханс сказав: «Багато з кордонів нових німецьких земель зовсім випадкові, а деякі й зовсім безглузді». Зміни в кордони опісля вносила вже центральна влада ФРН.

Як же оцінюють федерацію саме німецькі вчені? Так, землі ФРН, вважає західнонімецький вчений - юрист Т. Маунц, — це дійсні держави, які володіють суверенітетом і юридично не підпорядковані федерації.

Відомий німецький юрист Д. Вольф піддає сумніву твердження, нібито землі володіють суверенітетом. Проте, на його думку, землі повинні ним володіти. Прихильники цієї точки зору посилаються на частину 3 статті 79 Конституції ФРН, що забороняє вносити зміни в поділ федерації на землі, в принципи співробітництва земель в галузі законодавства, стверджує ідею суттєвого конституційного простору в здійсненні уповноважень земель.

Суб'єкти федерації мають окремі такі повноваження, які надають їм можливість здійснювати широке самоуправління, бути певною мірою дійсно суверенними в тому розумінні, що вони виступають як господарі на своїй території, рішуче впливають на розвиток її економіки, на збереження навколишнього середовища, на соціально-культурне життя, громадянські права і свободи людини. Тут слід врахувати конструктивну, а не деструктивну, стримувальну роль центру. Це, зокрема, політика «фінансового вирівнювання», яка передбачає перерозподіл податкових надходжень між федерацією та її суб'єктами (вертикальне вирівнювання) та між «сильними» і «слабкими» у фінансовому плані землями (горизонтальне вирівнювання). Вертикальне вирівнювання спрямоване перш за все на задоволення потреб «слабких» земель в освіті, охороні здоров'я та соціальному захисті (пункт 2 статті 107 Конституції ФРН), хоча й стаття 109 того ж Основного закону передбачає самостійність і незалежність бюджетів земель і федерації. Фінансове вирівнювання, що було актуальним у шістдесяті-сімдесяті роки, а потім втратило своє значення, сьогодні знову знадобилося. До ФРН приєдналися так звані Східні землі — п'ять новостворених земель колишньої НДР.

Як і в будь-якій федеративній державі, а їх у світі 18, у Німеччині кожна земля має свою конституцію, демократично обраний земельний парламент (ландтаг), земельний уряд з широким колом самостійних повноважень. Землі великою мірою користуються у відносинах між собою принципом самокоординації, тобто врегульовують питання без посередництва центру. Робиться це досить просто: між землями укладаються прямі договори. Так, у період становлення федерації, з 1949 по 1960 рік, їх було підписано 340, і стосуються вони юстиції, фінансів, сільського господарства, поліції, мисливства тощо. Далі були зустрічі - конференції керівників окремих галузевих міністерств, де розглядалися найрізноманітніші питання: від встановлення загальних принципів судочинства до визнання однакової юридичної сили атестатів зрілості випускників шкіл різних земель, однакових термінів канікул та однакового розлінійовання учнівських зошитів.

Кожна земля має своє громадянство, але базовим є громадянство ФРН. Мають землі й власне земельне законодавство, яке, одначе, не вступає у протиріччя з федеральним. Для вирішення можливих суперечностей між центром і землями існує Федеральний Конституційний суд.

Для забезпечення участі земель у діяльності центрального (федерального) законодавчого органу парламент країни і складається з двох палат: бундестага і бундесрата. Саме бундесрат і є представницьким органом суб'єктів федерації. На відміну від звичайного парламенту, де обидві палати обираються, у бундесрат людей призначають самі землі в залежності від кількості населення. Як правило, це члени урядів земель, прем'єр-міністри.

Відповідно до статті 32 Конституції зовнішні відносини — прерогатива центру. Але коли він укладає договір, який стосується інтересів котроїсь із земель, то думку землі має бути заслухано попередньо. Разом з тим у межах законодавчої компетенції будь-якої землі прямо укладати договори з будь-якими державами. В основному це угоди економічного, господарського характеру, й укладаються вони тоді, коли федеральна влада не задовольняє потреби землі.

На думку відомого радянського вченого Г. Олександренка, основою правопорядку федерації є федеративна конституція. Проте свої конституції мають і землі. Це й відрізняє їхній статус від статусу звичайних адміністративно - територіальних одиниць.

Слід також вказати на характер узгодження суперечностей між законами у федерації і конфедерації. Коли виникають розбіжності між законами, то в конфедерації більшу юридичну силу має закон суб'єкта, а у федерації, зокрема Німеччині, вищим є федеральний закон.

Більшість вчених світу вважають, що суб'єкти федерації, на відміну від суб'єктів конфедерації, не мають права виходу (сецесії). Саме такої точки зору дотримується відомий український державознавець М. Паліенко. Іншої думки Г. Олександренко, автор праць з проблем федералізму, який вважає, що федеративний устрій не виключає можливості сецесії суб'єктів. Це й передбачається в конституціях деяких країн світу.

Саме право сецесії і стає каменем спотикання у федераціях, коли там виникають внутрішні політичні або соціально-економічні протиріччя. Ця залежність — закономірність у світовій практиці. Проблема сецесії має два аспекти: політичний та юридичний, в якому політичний бік справи все одно грає визначну роль. Спроби суб'єктів вийти з федерації майже завжди закінчувалися невдачею, супроводжувалися кров'ю, трагедіями, війнами. Досить лише пригадати громадянську війну в США в середині минулого століття. Або спробу нігерійської провінції Біафри вийти зі складу Нігерії, коли боротьба центральної влади з біафрійським населенням дійшла до геноциду. Нещодавно ми стали свідками заяви прем'єр-міністра Канади Б. Малруні, який заявив, що сецесія Квебеку з Канади, чого він домагається з початку XX століття, обійдеться йому дуже дорого у фінансовому плані. Це, звичайно, цивілізована заява цивілізованого керівника XX сторіччя, але сьогодні ми є свідками кривавих сутичок в індійському Пенджабі...

Нині у нас багато розмов про федерацію-конфедерацію як на союзному рівні, так і на республіканському. Причиною цього є та до краю зацентралізована бюрократична система, що дісталася нам від Російської імперії і за останні десятиліття набула апокаліптичного характеру. Ігноруючи світовий досвід, ми й досі блукаємо шляхом реформ за принципом: «і нести важко, і кинути жалко».

Останні події на Україні, в деяких її регіонах свідчать: ідеї федералізму живі і в республіці мають право голосу навіть на найвищому рівні, в парламенті. І підстави для цього, звичайно, є, зокрема, досить помітні відмінності в історичному, культурному, економічному, соціальному розвитку окремих районів республіки. Тому ця проблема на республіканському рівні може загостритися, а федеративний устрій республіки навіть стати цілком ймовірним шляхом збереження територіальної цілісності України. Тож не будемо ігнорувати світовий досвід державного будівництва, зокрема досвід Німеччини. Бо саме опанування світових набутків державно-правового будівництва та застосування їх в умовах нашого розвитку і є необхідною передумовою завершення політично-державної реформи як у Союзі, так і на Україні. Ще слід зауважити, що ідеї федералізму не мають нічого спільного із сепаратизмом. Сепаратизм — це явище зовсім іншого порядку, хоча теж грунтується на соціально-політичних та економічних ускладненнях.

Олексій СУРИЛОВ, професор, завідуючий кафедрою Одеського держуніверситету;
Марк ЧЕРКЕС, доцент кафедри державного права Одеського держуніверситету.
Одеса.

Телеграфним рядком з Тернополя

ЦЕНТР, ДЕ ГРАБУЮТЬ СЕЛО

Так можна узагальнити зміст звернення V сесії обласної Ради народних депутатів до Верховної Ради України. У документі сказано, що внаслідок прийнятих останнім часом документів уряду і центральних відомств колгоспи опинилися на грані банкрутства. Сесія просить Верховну Раду України розробити комплексну програму виведення сільського господарства з кризи.

КОЛЕДЖ ОЧОЛИВ КОБА

Депутат Тернопільської міськради К. Коба став ректором першого на Україні приватного вищого навчального закладу — економічного коледжу. Тут готуватимуть фахівців для кооперативів, приватних та малих підприємств провідні спеціалісти України, Європи та Америки на контрактних умовах. Коледж засновано з ініціативи товариства творчої молоді «Відродження».

ЗНАЙШЛА СИНА В ПАКИСТАНІ

Нещодавно у пресі з'явилася фотографія, на якій, серед п'ятьох наших полонених, мати впізнала свого загиблого у 1982 році сина. Розпочали непрості пошуки. Про цю та інші проблеми колишні «афганці» говорили на зустрічі з головою облради В. Олійником. Останній висловив думку про необхідність розробки програми соціального захисту колишніх воїнів на Тернопільщині.

А МІЛЬЙОН — МОЖНА!

Бачив, як професійно витрясали на митниці зайві червінці. Ото й думав: кордони — на замку. Та оперуповноважений кримінального розшуку Олег Дублянський та його помічник Ігор Деркачов з Тернопільського МВВС зняли полуду з очей. Вони затримали трьох громадян Польщі, які провезли через кордон... мішок грошей. 800 тисяч рідних «дерев'яних» вони збиралися на Україні обміняти на тверду валюту. Справа — у кількості?

Олександр МИХАЙЛЮТА, власний кореспондент «Голосу України».

Як тебе не любити, Києве мій

Після свята

Я не оригінальна, проте краще та ще й у такий день не скажеш, бо Київ прекрасний о будь-якій порі, навіть під зливою. А минулої зеленої неділі дощ уже зранку поливав, як з відра, владно перекресливши всі плани організаторів традиційного Дня Києва і киян, які вже полюбили це свято.

А в неділю ж дощ не вщухав до п'ятої вечора. Та, як тільки втихло, кияни висипали на вулиці. І на Андріївському узвозі були винагороджені — майстровиті люди навперебій закликали купити, придбати, спробувати, поласувати, або хоч подивитися їхній товар. Тут уже що до душі і по кишені — хто принесе додому чудове різьблення по дереву або вишиванку за кілька сотень, а хто розписаний глиняний свищик. Але який!

Не такий уже й великий узвіз, а поки позаглядаєш в усі закутки, поки перемацаєш усі глечики — глина аж дзвенить, поки помилуєшся вишиванками та рушниками — дві години промайнуло. А ще ж на Хрещатик.

А на Хрещатику, як у вулику. І чимала площа Жовтневої революції стала затісною. На її сходинах, ніби на сцені, прилаштувалися кілька фольклорно-етнографічних ансамблів. Та так співають, що й слухачі не підспівують, а співають собі на задоволення. Чиї ж то голосисті такі?

Виявляється, з Івано-Франківщини, з двох сіл та райцентру Городенківка. Медсестра Городенківської райлікарні Ганнуся Олексюк розповіла, що організував хор заслужений діяч культури УРСР Іван Фенютчин. Співають у ньому і колгоспники, і робітники, і вчителі, і медпрацівники.

А трохи далі — ще один хор — жіночий, невеликий, але ж голосистий, який зібрав чи не найбільше шанувальників. Ну, здавалося б, звідки б знати оцій дівчині — усій у джинсовій «фірмі» «Засвіт встали козаченьки»? А співає ж, забувши про все на світі. І мале дівча, яке мама вирядила в усе «не наше», пританцьовує інтуїтивно, але ж гопачка, а не рок-н-ролл!

Уже переспівали силу-силенну відомих і не дуже відомих українських пісень — разом. А з гурту чується: «Варенички!», «Зеленеє жито!». Співачки ніяковіють: «Та вже ж тричі ці пісні співали...».

А на іншому імпровізованому майданчику, біля філармонії, на ще мокрих від дощу гранітних плитах — свято, як кажуть, набрало свого апогею. Тут виступають студенти Київського інституту харчової промисловості — ансамблі «Колорит» і «Зорецвіт».

— Не тільки студенти, — пояснює керівник ансамблю «Зорецвіт» Ніна Чуприна, — а й викладачі, особливо ж з кафедр математики і хімії. Вже понад дві години триває наш концерт, а люди все підходять і підходять...

А як не підійти? Вже давно мені не доводилося дивитися такий концерт — щоб і артисти, і глядачі, а їх тисячі зібралися на площі, не тільки співали, а й танцювали разом.

Дивилася я на це розмаїття народної пісні і танцю і думала: ну чому аж оце тільки зараз ми повертаємося до джерел своїх?

Але ж не все втрачено, бо бачила я цього недільного вечора й інше — як співали наші «джинсові» хлопці та дівчата «Ой, на горі та й женці жнуть». Співали разом з людьми, які привели на площу своїх онуків...

...А увечері, увімкнувши програму українського телебачення і настроївши її на «Вечірній вісник», почула коментар чарівної ведучої: «Сьогодні мало б відбутися свято — День Києва, та через дощ свята не було. А організатори не подумали про те, щоб перевести хоч деякі заходи під дах».

Не в захист організаторів, а заради справедливості хотіла б зауважити, що День Києва — свято цікаве саме тим, що воно виплескується на вулиці міста. І уявити собі вчительок-пенсіонерок на якійсь сцені — відразу ж зникне вся чарівність їхньої безпосередності та й навряд чи я, приміром, безголоса співала б разом з ними...

Валентина ПИСАНСЬКА.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Чернігівський синдром

Вибух у Носівці

Нервовим і напруженим видався цьогорічний травень для невеличкого, по-застійному тихого, оптимістично рапортуючого про виконання й перевиконання «підвищених соціалістичних зобов'язань» райцентру Носівка, що на Чернігівщині. Уже 1 травня все містечко облетіла недобра звістка про смуту, яку внесла в ряди демонстрантів школа № 4. Колона вчителів на чолі з директором М. Єфименком пройшла перед трибунами під оркестровий марш з промовистими гаслами на кшталт: «Доки Носівка буде заповідником сталінізму?».

Пленум райкому Комуністичної партії, який зібрався 15 травня, вирішив оцінити поведінку М. Єфименка, члена обкому цієї ж партії, колишнього другого секретаря райкому, «належним чином». Проте поворот подій на представницькому зібранні не могли передбачити навіть колишні колеги Миколи Сергійовича. «Я бачу, що в нашому районі вже нічого змінити не можна. Байдужість, глухота довкола тверді, як бетон. Тому я вирішив вийти з лав КПРС», — резюмував Єфименко.

Це був шок для учасників пленуму. Наступного дня терміново відбулося засідання міськвиконкому, на якому одним махом звільнили з посад М. Єфименка і ще одного непокірного керівника — директора міської середньої школи № 2 Г. Музиченка. До речі, обидва вони депутати: один міської, другий — районної Рад народних депутатів. Для повнішої картини зауважу, що Григорій Музиченко напередодні також поклав на секретарський стіл свій партійний квиток. Але в рішенні про звільнення місцева влада висунула такі аргументи: «За допущені серйозні недоліки по створенню належних умов для навчально-виховного процесу, невиконання наказів вищих органів».

У всі ці так звані трудові суперечки мимохіть втягнулися діти, вчителі, батьки. Старшокласники, врешті-решт, не стрималися і пішли шукати правди у першого секретаря райкому Компартії Віри Сотниченко.

Був похмурий день. Ішов дощ. А до дверей носівського «білого дому» простували люди, аж ніяк не сподіваючись зустріти там замість Віри Григорівни тісний кордон міліції з кийками.

Півтори години діти мокли, доки перший секретар райкому нарешті зважилася прийняти кількох учнів та батьків. З'ясувалося, що вона ніяких вказівок щодо звільнення директорів не давала.

22 травня Г. Музиченко та М. Єфименко на центральній площі міста оголосили голодовку. Згодом до них приєдналися старшокласники.

— Ми зрозуміли у ці дні, хто є хто, — казали мені в розмові учні школи № 2. І не тільки вони. Навіть далекі від політики першачки збагнули азбуку добра і зла. Зі сльозами дітлахи оточили начальника обласного управління народної освіти М. Ігнатенка, коли той приїхав у школу № 4, і просили: «Поверніть нашого директора».

Безконфліктна, спокійна і врівноважена Носівка, побачивши перші сльози школярів, далі вже не могла байдуже спостерігати за розвитком подій. Згадали, що Музиченко за три роки свого директорування зі старої школи-розвалюхи зробив майже нову. М. Єфименко півроку тому позбувся відповідальної посади, бо насмілився сказати декому правду у вічі. Завирував, замітингував ще донедавна застійний райцентр.

23 травня у переповненому залі районного Будинку культури відбулася сесія міськради. Депутати визнали дії членів виконкому незаконними, скривджених поновили на роботі. М. Братицю, голову виконкому Носівської міської Ради народних депутатів, його заступника А. Калину звільнено від обов'язків. У відставку пішли майже всі члени виконкому.

Однак директори шкіл голодовку не припинили.

— Тому, — сказав мені М. Єфименко, — що наші вимоги виконано лише частково. Ми вимагаємо відставки першого секретаря райкому Компартії Сотниченко, голови районної Ради, народного депутата УРСР Приходька, редактора місцевої газети Нестеренка. Хочемо, щоб у нашому районі люди відчули себе повноправними громадянами. Хочемо, щоб на всіх рівнях у всіх сферах життя і для всіх соціальних верств діяв закон, а не «телефонне право». Хочемо, щоб переслідування за інакомислення, за політичні погляди, яке ми щойно пережили, стало останнім фактом цькування людей

Вимоги голодуючих підтримали на зборах трудівники найбільшого в місті заводу «Победит».

Сергій ПАВЛЕНКО.

Коли верстався номер. Після багатотисячного мітингу, який відбувся минулої неділі в Носівці, М. Єфименко та Г. Музиченко припинили голодування. Оскільки на велелюдному зібранні прийнято резолюцію, в якій враховано всі їхні вимоги. Протягом цього тижня намічено провести ще одну позачергову сесію районної Ради народних депутатів.

Стоп-сигнал

ДЄТОЧКІН, БУДЬ ЛЮДИНОЮ

Дєточкін, відомий кіногерой Смоктуновського, крадучи автомобілі, керувався благородними мотивами. Спершу подумалося, що ось такий Дєточкін з'явився і в Новоайдарі: спершу поцуплено з райкомівського гаража «Волгу», а згодом, серед білого дня, на очах водія та автоінспектора було експропрійовано райвиконкомівський УАЗ. Обидві машини потім знайдено у лісі під Харковом. Певне, не сталось великої біди, коли партійним та радянським керівникам довелося трохи походити в народ пішки. Бо буває, на жаль, і гірше. Нещодавно одному молодикові закортіло покататися на реанімаційній кареті Луганської станції швидкої допомоги. Добре, що не одразу завівся двигун...

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».

Луганськ.

Телеграфним рядком з Ужгорода

ХТО ПРИДБАЄ МІНІ-ЗАВОД!

В Ужгороді відбулася міжнародна виставка товарів, виготовлених на підприємствах Угорщини. Проте найбільший інтерес представників ділових кіл області викликали міні моло- ко- і пивзаводи, м'ясокомбінати. Чи діятиме на Закарпатті хоч якийсь із них?

ЗАМІСТЬ РАКЕТ БУДУТЬ «ПОЛИВАЛКИ»

20 корпусів з-під стратегічних ракет придбав Берегівський дослідно-експериментальний завод діагностичного та гаражного обладнання. Фахівці підприємства планують виготовити з них водонапірні башти.

ГІСТЬ-НАРКОМАН

Працівники карного розшуку Ужгородського МВВС розкрили ще одну підпільну лабораторію по виготовленню та збеоріганню наркотиків. Керував прибутковою справою житель міста Артемівська Донецької області Володимир Ощепко, раніше судимий. При затриманні в нього вилучено 3,5 кілограма наркотичної сировини, медичні шприци. Ведеться розслідування.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

ПРИ

Пасажири,
їхати з Києв
лізницею, за
У касах огол
то квитків н
червня не
Дзвінки до р
хали: допомо
т. д.
Тобто,
занепокоєні
точної інфор
у нас завжд
що лишаєт
віть такі бан
чому нема і
квитки, — з
конкретних
мені, спецк
не просто ве
як. І не то
засекречені.

КО

До р...акц
ли: рятуйте
буси на лінії
— аеропорт
ходити з пер
ти деруть 10
машину...
Зовні все
тобуси йшли
великої не
коли я спроб
ся з таксист
— Сто кар
шина у твоє
Вдень, вночі
Квиток на
2 карбованц
на таксі — со

ХО

Орг...
на шир...
ють оборон
ку. Особл
спекулянтів
правил тор
Прихован
продажу
5,8 тисяч
притягнуто
сті директо
зинів Шев
Києва. У
но» спирт
майже на 1
ців — це
ції магазин
єднання «
магазині N
го ...жи
троє ...аці
муть за з
леза для
вони мали

З

З 4 тра
ред киянам
гельської
Гест». М
чених Шта
повідували
стадіонах
України, з
налістами,
гійну літер
з концерта
ки. Мета
до Києва
Божого, за
матеріальн
і осироті.
жаль, конт
одягом дл
бюрократи
ників і до
Києва.

Нарешт

ПЕРІ

У серед
№ 12 Кр
й успішно

...Києве мій

... проте
...ий день
...прекрас-
..., навіть
...ої зеле-
...зранку
...владно
...плани
...ційного
...які вже

...не вщу-
Та, як
...вс...
...дріївсь-
...нагород-
...люди
...купити,
... пола-
...дивитися
...е що до
...кто при-
...ізьблен-
...ишванку
...кто роз-
...свищик.

...великий
...даєш в
...перема-
... — глина
...илущен-
...ушника-
...омайну-
...щатик.
...к у ву-
...а Жовт-
... затіс-
...к, ніби
...увалися
...етногра-
...так спі-
...не під-
...собі на

задоволення. Чиї ж то голосисті такі?

Виявляється, з Івано-Франківщини, з двох сіл та райцентру Городенківка. Медсестра Городенківської райлікарні Ганнуся Олексюк розповіла, що організував хор заслужений діяч культури УРСР Іван Фенютчин. Співають у ньому і колгоспники, і робітники, і вчителі, і медпрацівники.

А трохи далі — ще один хор — жіночий, невеликий, але ж голосистий, який зібрав чи не найбільше шанувальників. Ну, здавалося б, звідки б знати оцій дівчині — усій у джинсовій «фірмі» «Засвіт встали козаченьки»? А співає ж, забувши про все на світі. І мале дівча, яке мама вирядила в усе «не наше», пританцьовує інтуїтивно, але ж гопачка, а не рок-н-ролл!

Уже переспівали силу-силенну відомих і не дуже відомих українських пісень — разом. А з гурту чується: «Вареничкі!», «Зеленеє жито!». Співачки ніяковіють: «Та вже ж тричі ці пісні співали...».

А на іншому імпровізованому майданчику, біля філармонії, на ще мокрих від дощу гранітних плитах — свято, як кажуть, набрало свого апогею. Тут виступають студенти Київського інституту харчової промисловості — ансамблі «Колорит» і «Зорецвіт».

— Не тільки студенти, — пояснює керівник ансамблю «Зорецвіт» Ніна Чуприна, — а й викладачі, особливо ж з кафедр математики і хімії. Вже понад дві години триває наш концерт, а люди все підходять і підходять...

А як не підійти? Вже давно мені не доводилося дивитися такий концерт — щоб і артисти, і глядачі, а їх тисячі зібралися на площі, не тільки співали, а й танцювали разом.

Дивилася я на це розмаїття народної пісні і танцю і думала: ну чому аж оце тільки зараз ми повертаємося до джерел своїх?

Але ж не все втрачено, бо бачила я цього недільного вечора й інше — як співали наші «джинсові» хлопці та дівчата «Ой, на горі та й женці жнуть». Співали разом з людьми, які привели на площу своїх онуків...

...А увечері, увімкнувши програму українського телебачення і настроївши її на «Вечірній вісник», почула коментар чарівної ведучої: «Сьогодні мало б відбутися свято — День Києва, та через дощ свята не було. А організатори не подумали про те, щоб перевести хоч деякі заходи під дах».

Не в захист організаторів, а заради справедливості хотіла б зауважити, що День Києва — свято цікаве саме тим, що воно виплескується на вулиці міста. І уявити собі вчительок-пенсіонерок на якійсь сцені — відразу ж зникне вся чарівність їхньої безпосередності та й навряд чи я, приміром, безголоса співала б разом з ними...

Валентина ПИСАНСЬКА.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ПРИЧЕПІВ НА ПОЛЬЩУ НЕ БУДЕ

Про що говорять

Пасажири, які намірилися їхати з Києва до Польщі залізницею, забили на сполох. У касах оголосили, що нібито квитків на першу декаду червня не передбачається. Дзвінки до редакції не вщухали: допоможіть, поясніть і т. д.

Тобто, обурені туристи занепокоєні й відсутністю точної інформації. Ну, з цим у нас завжди було й поки що лишається сутужно. Навіть такі банальні запитання: чому нема і коли будуть квитки, — залишаються без конкретних відповідей. И мені, спецкору газети, було не просто встановити, що і як. І не тому, що відповіді засекречені. Навпаки, у службових коридорах центральних залізничних кас усі все знають. А в довідковому бюро, якраз там, де тобі мають дати вичерпну відповідь, — глухо. Відправляють далі. Наш рідний синдром байдужості до людини спрацьовує де завгодно. Та як би там не було, інформацію здобуто — з різних джерел.

Так от, справді, у першій декаді червня до Польщі прибуває Папа римський. І правда, що з нагоди візиту високого гостя у дружній нам країні відбудуться великі релігійні торжества.

У зв'язку з цим з Польщі надійшла телеграма до управління Південно-Західної залізниці: «...просимо припинити прийом групових заявок на травень і першу половину червня. Додаткових причіпних вагонів на Польщу не буде».

Начальник дорожнього бюро Південно-Західної залізниці А. Турчинський додав, що взагалі влітку з додатковими посадочними місцями саме з Києва буде складно. Тому прийматимуться заявки в основному від командированих, а також туристів.

Людмила БАРАНЕВИЧ.
Київ.

КОНКУРЕНТ ПРОТЯГНЕ НЕДОВГО

До редакції зателефонували: рятуйте від сваволі. Автобуси на лінії площа Перемоги — аеропорт Бориспіль стали ходити з перебоями, а таксисти деруть 100 карбованців за машину...

Зовні все було спокійно: автобуси йшли регулярно, черги великої не спостерігалося. Та коли я спробував поторгуватися з таксистом, той відрубав:

— Сто карбованців — і машина у твоєму розпорядженні. Вдень, вночі — однаково...

Квиток на автобус коштує 2 карбованці. Державна ціна на таксі — сорок копійок кілометр. До Борисполя — 16 «дерев'яних». Звідки цей розрив?

Начальник АТП 13212 Володимир Кучеренко скорочення кількості рейсів пояснив тим, що машини ремонтувати нічим. 50 процентів автобусів треба списувати. А заміни нема і не передбачається: нема валюти. Ідея ж укомплектувати маршрут машинами «Лаз», яка обговорюється в міністерстві, несерйозна: він не витримує навантажень, які тягне «Ікарус».

Водій одного з автобусів на питання про конкурентів пояснив: вночі, навіть завантаживши машину, часто не можна виїхати за графіком: приватні автомобілісти перекривають виїзд. І додав:

— Добре, що брат сьогодні не працює: оце одягнув його черевики...

Тепер зрозуміло, чому таксисти спокійно палили цигарки: «на шару», тобто за державними розцінками, вони ганяти машини не будуть. Прийде їх час. І ми заплатимо, скільки скажуть...

Костянтин ПАРИШКУРА, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Кримінальна арифметика

ХОВАЮТЬ, ОБРАХОВУЮТЬ, ВИВОЗЯТЬ...

Органи внутрішніх справ на широкому фронті тримають оборону споживчого ринку. Особлива увага — до спекулянтів та порушників правил торгівлі.

Приховано від вільного продажу цигарок на суму 5,8 тисячі карбованців — притягнуто до відповідальності директора одного з магазинів Шевченківського РГТ Києва. У Донецьку «схована» спиртного й цукрок майже на 12 тисяч карбованців — це на совісті завсекції магазину № 10 ВРП об'єднання «Донецьквугілля». У магазині № 136 Чугуївського ...живчого товариства тров...цівників відп...датимуть за завищення цін на леза для гоління, на чому вони мали навар 1.422 карбованці. Ленінський РВВС Львова порушив справу проти громадянки Команової: купила 30 коробок цукерок «Київ Вечірній» по 6 карбованців, продавала — по 15.

Триває боротьба з новітніми контрабандистами, що вивозять товари за межі республіки. В Новоодеському районі Миколаївської області затримано А. Саргісяна за спробу вивезти на КамАЗі 440 кілограмів вершкового масла на суму 3.520 карбованців. Ще один КамАЗ (з азербайджанськими номерами) затримано Антрацитівським МВВС на Луганщині — у кузові було 3,8 тонни масла, купленого, як свідчать документи, за комерційною ціною 14 карбованців за кілограм, у Київському госпрозрахунковому творчому виробничо-комерційному центрі «Калина».

Співробітники міліції Південної залізниці, що пропускає основний потік поїздів на Закавказзя, з початку року припинили спроби незаконного вивозу товарів з боку 640 осіб. При цьому вилучено 29,5 тонни масла, 520 кілограмів сиру, 223 — бринзи, 1.800 — цукру, 1.600 пляшок горілки, 14 тисяч пачок цигарок, 500 банок кави, 300 банок згущеного молока, 100 банок червоної ікри,— на загальну суму 173,4 тисячі карбованців. Товари передано до магазинів відділів робітничого постачання.

Підготував Михайло БЕРЕЗОВСЬКИЙ.

Хто врятує світ!

З МІСІЄЮ ДОБРА

З 4 травня тривають перед киянами виступи євангельської групи «Джон Гест». Місіонери з Сполучених Штатів Америки проповідували Ісусове вчення на стадіонах і площах столиці України, зустрічалися з журналістами, роздавали релігійну літературу, виступали з концертами духовної музики. Мета візиту групи Геста до Києва — благовіст Слова Божого, заклик до покаяння, матеріальна допомога хворим і осиротілим дітям. На жаль, контейнер з ліками і одягом для цих дітей через бюрократизм одеських митників і досі не прибув до Києва.

Євангелісти з США взяли участь у святкуванні Дня Києва, в програмі міжнародного фестивалю «Діти планети — дітям Чорнобиля». До Джона Геста, чарівної співачки Денін Александрової, відомого американського музиканта й композитора Леона Патило, колишнього гравця молодіжного складу київського «Динамо» (яке, до речі, виступило спонсором поїздки групи до Києва) Віктора Браницького цими днями приєднався астронавт Чарльз Дюк, який очолював екіпаж «Аполло-16» і мав нагоду ходити по Місяцю.

На прес-конференції на запитання, як прилучитися людині, котра виросла в атеїстичному суспільстві, до вивчення Біблії, Джон Гест порадив починати з Євангелії від Марка або від Івана. Можна також прочитати послання апостола Павла до римлян в «Діянні святих апостолів» — хвилюючій історії перших днів молодої церкви Ісуса Христа. «Світ урятує Христос!» — вигукнув наприкінці зустрічі з журналістами американський проповідник.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ, оглядач «Голосу України».
Київ.

...дром

...ці

...и: «За
...недоліки
...их умов
...ого про-
... наказів

... трудо-
... втяг-
...батьки.
... врешті
...і пішли
...першого
...Компар-

...Ішов
...сівсько-
...ступали
...одіваю-
...ті Ві-
...кордон

...ти мок-
...екретар
...жилася
...ів та
...що во-
...щоб
...не да-

...зиченко
...нтраль-
...олосили
... до них
...окласни-

... ці дні,
... № 2. І
...ть дале-
...ершачки
... і зла.
...отовини
... управ-
... освіти
...ой при-
... проси-
...о дирек-

...окійна і
...о, деякі
... школя-
...ла бай-
... розвит-
...що Му-
...вого ди-
...ої шко-
... майже

нову. М. Єфименко півроку тому позбувся відповідальної посади, бо насмілився сказати декому правду у вічі. Завирував, замітингував ще донедавна застійний райцентр.

23 травня у переповненому залі районного Будинку культури відбулася сесія міськради. Депутати визнали дії членів виконкому незаконними, скривджених поновили на роботі. М. Братицю, голову виконкому Носівської міської Ради народних депутатів, його заступника А. Калину звільнено від обов'язків. У відставку пішли майже всі члени виконкому.

Однак директори шкіл голодовку не припинили.

— Тому, — сказав мені М. Єфименко, — що наші вимоги виконано лише частково. Ми вимагаємо відставки першого секретаря райкому Компартії Сотниченко, голови районної Ради, народного депутата УРСР Приходька, редактора місцевої газети Нестеренка. Хочемо, щоб у нашому районі люди відчули себе повноправними громадянами. Хочемо, щоб на всіх рівнях у всіх сферах життя і для всіх соціальних верств діяв закон, а не «телефонне право». Хочемо, щоб переслідування за інакомислення, за політичні погляди, яке ми щойно пережили, стало останнім фактом цькування людей.

Вимоги голодуючих підтримали на зборах трудівники найбільшого в місті заводу «Победит».

Сергій ПАВЛЕНКО.

Коли верстався номер. Після багатотисячного мітингу, який відбувся минулої неділі в Носівці, М. Єфименко та Г. Музиченко припинили голодування. Оскільки на велелюдному зібранні прийнято резолюцію, в якій враховано всі їхні вимоги. Протягом цього тижня намічено провести ще одну позачергову сесію районної Ради народних депутатів.

Телеграфним рядком з Ужгорода

ХТО ПРИДБАЄ МІНІ-ЗАВОД!

В Ужгороді відбулася міжнародна виставка товарів, виготовлених на підприємствах Угорщини. Проте найбільший інтерес представників ділових кіл області викликали міні молоко- і пивзаводи, м'ясокомбінати. Чи діятиме на Закарпатті хоч якийсь із них?

ЗАМІСТЬ РАКЕТ БУДУТЬ «ПОЛИВАЛКИ»

20 корпусів з-під стратегічних ракет придбав Берегівський дослідно-експериментальний завод діагностичного та гаражного обладнання. Фахівці підприємства планують виготовити з них водонапірні башти.

ГІСТЬ-НАРКОМАН

Працівники карного розшуку Ужгородського МВВС розкрили ще одну підпільну лабораторію по виготовленню та зберіганню наркотиків. Керував прибутковою справою житель міста Артемівська Донецької області Володимир Ощепко, раніше судимий. При затриманні в нього вилучено 3,5 кілограма наркотичної сировини, медичні шприци. Ведеться розслідування.

Микола ГОРВАТ, власний кореспондент «Голосу України».

Нарешті!

ПЕРШІ БОРОЗНИ

У середніх школах № 6 та № 12 Краматорська відкрито й успішно діють перші класи з українською мовою навчання. Зважаючи на добрі результати та побажання батьків, у новому навчальному році буде відкрито ще шість україномовних класів. Утім, зо два десятки років тому тут було близько 10 українських шкіл. Сьогодні ж, як і в інших містах області, окрім Донецька,— жодної...

Юрій ДОЦЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Донецька область.

ОЧ...

Ми прикраш...
менськими ки...
чи про існува...
го українсько...
Нехтуємо трад...
усьому. Тим ч...
зують нас з...
кож із земле...
мо. Відродити...
взялася Спіл...
родного мист...
перша велика...
ка-продаж, я...
15 по 22 тра...
профспілок ...
Жовтневої ре...

Майже всі р...
лені на вистав...
ють мистецьку...
більше на вис...
міки, причому...
тецьких осере...
гато вишивок,...
малярства, ки...
рослинним ор...
лення по дер...

ЩО БУВ...

Втопився ю...
лося,— відомо...
знайти тіло і ...
ї досі (від 4 ...
лено, нещасн...
лого оббиває...
листи. Безрез...
да, якось при...
але невдовзі ...
чився кисень,...
Правоохоронн...
зафіксувати ...

З ПОТОКУ ...

ХОКЕЙ. З ра...
майданчику су...
ти «Піттсбург ...
грали в шосто...
ної серії за ...
НХЛ — Кубок ...
«Міннесота Но...
помітнішим се...
Маріо Лемьє, я...
бу і зробив ...
передачі. Отже...
віна» довели р...

Г...

Футбол — ...

У Лондоні ...
пройшов між...
трьох збірних,...
ся переможц...
результати по...
— СРСР — 3:...
СРСР — 1:1, ...
тина — 2:2.

Група студен...
представляють...
різних штатів,...
команду «Орл...
ся протягом т...
ли до СР...
ські спортсл...
Києва провел...
дою СКА ...
У складі гост...
були майже са...

...ПІВ НА ПОЛЬЩУ НЕ БУДЕ

намірилися Польщі за- на сполох. , що нібишу декаду бачається. ії не вщу- поясніть і

і туристи ідсутністю Ну, з цим тло й поки тужно. На- запитання: будуть ються без овідей. Й зети, було ти, що і відповіді лпаки, у

Про що говорять

службових коридорах центральних залізничних кас усі все знають. А в довідковому бюро, якраз там, де тобі мають дати вичерпну відповідь, — глухо. Відправляють далі. Наш рідний синдром байдужості до людини спрацьовує де завгодно. Та як би там не було, інформацію здобуто — з різних джерел.

Так от, справді, у першій декаді червня до Польщі прибуває Папа римський. І правда, що з нагоди візиту високого гостя у дружній нам країні відбудуться великі релігійні торжества.

У зв'язку з цим з Польщі надійшла телеграма до управління Південно-Західної залізниці: «...просимо припинити прийом групових заявок на травень і першу половину червня. Додаткових причіпних вагонів на Польщу не буде».

Начальник дорожнього бюро Південно-Західної залізниці А. Турчинський додав, що взагалі вілітку з додатковими посадочними місцями саме з Києва буде складно. Тому прийматимуться заявки в основному від командированих, а також туристів.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Київ.

...УРЕНТ ПРОТЯГНЕ НЕДОВГО

...онувавлі. Авто- Перемоги ніль стали , а таксисованців за

покійно: аврно, черги галося. Та торгуватирідрубав: в — і маоряджені. аково... с коштує кавна ціна ійок кіло-

метр. До Борисполя — 16 «дерев'яних». Звідки цей розрив?

Начальник АТП 13212 Володимир Кучеренко скорочення кількості рейсів пояснив тим, що машини ремонтувати нічим. 50 процентів автобусів треба списувати. А заміни нема і не передбачається: нема валюти. Ідея ж укомплектувати маршрут машинами «Лаз», яка обговорюється в міністерстві, несерйозна: він не витримує навантажень, які тягне «Ікарус».

Водій одного з автобусів на питання про конкурентів пояснив: вночі, навіть завантаживши машину, часто не можна виїхати за графіком: приватні автомобілісти перекривають виїзд. І додав:

— Добре, що брат сьогодні не працює: оце одягнув його черевики...

Тепер зрозуміло, чому таксисти спокійно палили цигарки: «на шару», тобто за державними розцінками, вони ганяти машини не будуть. Прийде їх час. І ми заплатимо, скільки скажуть...

Костянтин ПАРИШКУРА, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Кримінальна арифметика

...ЮТЬ, ОБРАХОВУЮТЬ, ВИВОЗЯТЬ...

справ трима- вої рин- ага — до орушників

вільного на суму анців — овідально- з мага- кого РГТ у «схова- цукерок карбован- вся завсек- ВРП об'- угілля». У угуївсько- чства датина цін на на чому .422 кар-

бованці. Ленінський РВВС Львова порушив справу проти громадянки Команової: купила 30 коробок цукерок «Київ Вечірній» по 6 карбованців, продавала — по 15.

Триває боротьба з новітніми контрабандистами, що вивозять товари за межі республіки. В Новоодеському районі Миколаївської області затримано А. Саргісяна за спробу вивезти на КамаЗі 440 кілограмів вершкового масла на суму 3.520 карбованців. Ще один КамАЗ (з азербайджанськими номерами) затримано Антрацитівським МВВС на Луганщині — у кузові було 3,8 тонни масла, купленого, як свідчать документи, за комерційною ціною 14 карбованців за кілограм, у Київському госпрозрахунковому творчому виробничо-комерційному центрі «Калина».

Співробітники міліції Південної залізниці, що пропускає основний потік поїздів на Закавказзя, з початку року припинили спроби незаконного вивозу товарів з боку 640 осіб. При цьому вилучено 29,5 тонни масла, 520 кілограмів сиру, 223 — бринзи, 1.800 — цукру, 1.600 пляшок горілки, 14 тисяч пачок цигарок, 500 банок кави, 300 банок згущеного молока, 100 банок червоної ікри,— на загальну суму 173,4 тисячі карбованців. Товари передано до магазинів відділів робітничого постачання.

Підготував **Михайло БЕРЕЗОВСЬКИЙ.**

Хто врятує світ?

...МІСІЄЮ ДОБРА

ають пе- и еван- «Джон з Сполу- рики про- вчення на к столиці з жур- ли релі- виступали ної музи- упи Геста ліст Слова покаяння, га хворим м. На іками і тей через их мит- рибув до

Євангелісти з США взяли участь у святкуванні Дня Києва, в програмі міжнародного фестивалю «Діти планети — дітям Чорнобиля». До Джона Геста, чарівної співачки Денни Александрової, відомого американського музиканта й композитора Леона Патило, колишнього гравця молодіжного складу київського «Динамо» (яке, до речі, виступило спонсором поїздки групи до Києва) Віктора Браницького цими днями приєднався астронавт Чарльз Дюк, який очолював екіпаж «Аполло-16» і мав нагоду ходити по Місяцю.

На прес-конференції на запитання, як прилучитися людині, котра виросла в атеїстичному суспільстві, до вивчення Біблії, Джон Гест порадив починати з Євангелії від Марка або від Івана. Можна також прочитати послання апостола Павла до римлян в «Діянні святих апостолів» — хвилюючій історії перших днів молодої церкви Ісуса Христа. «Світ урятує Христос!» — вигукнув наприкінці зустрічі з журналістами американський проповідник.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ, оглядач «Голосу України».

Київ.

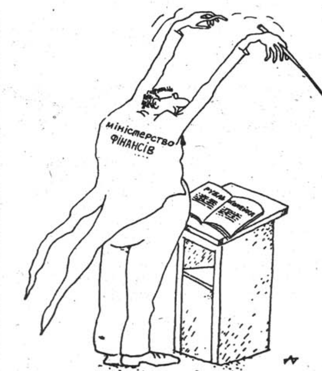
...ЗНИ

№ 6 та відкрито ... оші класи

з українською мовою навчання. Зважаючи на добрі результати та побажання батьків, у новому навчальному році буде відкрито ще шість українономовних класів. Утім, за два десятки років тому тут було близько 10 українських шкіл. Сьогодні ж, як і в інших містах області, окрім Донецька,— жодної...

Юрій ДОЦЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Донецька область.

Реалії

МІНФІН ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Рівно місяць студенти Криворізького гірничорудного інституту харчувалися у трьох студентських їдальнях безкоштовно. Гроші виділив профком, розрахувавши, що їх вистачить до кінця навчального року. Та прийшов Юріїв... вибачте, Павлів день. І студенти стали жити як всі нормальні радянські люди.

Інформагентство «Євро-ІКС».

Мал. Олександра ДУБОВСЬКОГО.

Навколомистецькі новини

ОЧІ РОЗБІГАЮТЬСЯ

Ми прикрашаємо стіни туркменськими килимами, забуваючи про існування самобутнього українського килимарства. Нехтуємо традиціями майже в усьому. Тим часом вони пов'язують нас з предками, а також із землею, на якій живемо. Відродити добрі традиції взялася Спілка майстрів народного мистецтва України. Її перша велика акція — виставка-продаж, яка проходила з 15 по 22 травня в Будинку профспілок у Києві (площа Жовтневої революції, 2).

Майже всі роботи, представлені на виставці, унікальні, мають мистецьку цінність. Найбільше на виставці було кераміки, причому з різних мистецьких осередків України. Багато вишивок, декоративного малярства, килимів з ніжним рослинним орнаментом, різьблення по дереву...

На виставці можна було не тільки укласти договір на виготовлення неординарних, самобутніх творів народними майстрами, а й придбати ужиткові речі.

Правда, ціни, як-то кажуть, кусаються. Але чи винні в цьому майстри? Матеріали — дорогі, та ще й дефіцитні, орендна плата за майстерні також чимала. Спілка майстрів народного мистецтва України також лише стає на ноги. До того ж з неї стягують податок, оскільки закон про звільнення творчих спілок від нього — союзний, а така спілка є поки що тільки на Україні.

Та попри всі ці труднощі наступну свою виставку українські майстри мають намір влаштувати вже наприкінці цього року.

Олена ОЗІРНА.

О люди, люди...

ЩО БУВАЄ, КОЛИ КИСЕНЬ СКИСАЄ

Втопився юнак. Де це сталося,— відомо, отже, треба знайти тіло і поховати. Але це й досі (від 4 травня!) не зроблено, нещасний батько загиблого оббиває пороги, пише листи. Безрезультатно. Правда, якось приїхали водолази, але невдовзі заявили, що скінчився кисень, і подалися собі. Правоохоронні органи мусять зафіксувати смерть — вони теж не ворушаться. Байдужа й санстанція — хоч з тієї водойми п'ють воду Іршанськ та Нова Борова. Діється це у Володарсько-Волинському районі.

Відомо: коли не вистачає кисню, люди стають схожими на сонних мух. А чого не вистачає тут?

Валерій НЕЧИПОРЕНКО.

Житомирська область.

Пригоди

БЛАГОРОДНИЙ СМЕРЧ

Смерч був чимось схожий на розбійника Кармалюка: за кілька секунд зчинив по всьому селу переполох, позаліплював вікна болотом, там зруйнував веранду, там зніс шиферний дах, там — штахет, повибивав шибки. Найбільше постраждала садиба механізатора Г. Кельмана. Тут повністю зруйновано новий цегляний хлів. Але цікава деталь: корова й теля лишились неушкодженими, що дуже важливо для багатодітної сім'ї. Діти (а вони були вдома самі) теж не постраждали.

Це сталося у селі Бирлівка Бершацького району.

Валерій ЛАЗАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Вінницька область.

Спорт

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ХОКЕЙ. З рахунком — 8:0 на майданчику суперника хокеїсти «Піттсбург пінгвінз» переграли в шостому матчі фінальної серії за головний приз НХЛ — Кубок Стенлі — клуб «Міннесота Норд Старз». Найпомітнішим серед гостей був Маріо Лемьє, який закинув шайбу і зробив три результативні передачі. Отже, «Піттсбург пінгвінз» довели рахунок у серії до 4:2 і достроково заволоділи призом.

БАСКЕТБОЛ. Збірні СРСР та Югославії зустрілися у вирішальному поєдинку міжнародного турніру в Німеччині. Виграли суперники нашої команди — чемпіони світу — 75:69. За 43 секунди до фінальної сирени на табло горіли цифри — 70:69. Але в драматичній фінальній фазі у баскетболістів Югославії міцнішими виявилися нерви. Найрезультативнішим у збірній СРСР був рижанин Ігорс Міглінієкс.

ГЕОГРАФІЯ ІГОР

Футбол

У Лондоні та Манчестері пройшов міжнародний турнір трьох збірних, який завершився перемогою англійців. Ось результати поєдинків: Англія — СРСР — 3:1, Аргентина — СРСР — 1:1, Англія — Аргентина — 2:2.

* * *

Група студентів із США, які представляють університети різних штатів, об'єдналася в команду «Орли», потренувалися протягом тижня й прилетіли до СРСР. Американські спортсмени в день Києва провели матч з командою СКА на його полі. У складі гостей, повторюємо, були майже самі любителі. Лише один з них — 31-річний Патрік Фіделія — у складі збірної США брав участь у чемпіонаті світу на полях Італії. Саме він і забив єдиний гол у ворота армійців. А ті відповіли шістьма.

Отже, перемога СКА — 6:1. Гості із США вчора побували в Житомирі. У їхніх планах — зустріч з футболістами київського «Динамо». Яка саме команда представлятиме наш клуб, ще не визначено.

З Києва американські студенти-футболісти вилетять до Тбілісі. Вони проведуть там кілька матчів. Тим самим мають висловити своє ставлення до незалежності футболу Грузії.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ПОГОДА

28—29 травня погоду по республіці визначатиме циклон. Утримається дощова погода з грозами, подекуди град, у Карпатах дощ із мокрим снігом, 28 травня по Україні подекуди сильні зливи, шквали 15—20, у Карпатах 25—30, подекуди 40 метрів на секунду. Температура вдень 14—20, завтра на півдні і сході республіки подекуди 22—24 градуси, вночі 6—12, у Карпатах 0—4 градуси тепла.

По Київській області сьогодні вдень часом дощ, гроза, подекуди град, шквали 15—20 метрів на секунду, подекуди сильні зливи. Температура 14—19 градусів.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Ринкові студії

Володимир ПИЛИПЧУК

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

НАЙВИЩИЙ рівень споживання в суспільстві досягається, коли податки і прибутки дорівнюють нулю. Тобто товари продаються за собівартістю і ніяких податків немає. Як не дивно, прибуток — то не є витрати на виготовлення продукції. Це витрати, які в майбутньому матиме виробник для розвитку виробництва і соціальної інфраструктури. Якби не було прибутку, ми «проїли» б усі існуючі основні фонди, залишивши наступним поколінням зношене обладнання і нерозвинену соціальну інфраструктуру.

Але існують і власне податки. Вони є в кожній державі й призначені для забезпечення існування тих, хто не здатний працювати і забезпечувати себе самостійно, а також для охорони здоров'я, для забезпечення безплатного навчання, для утримання апарату державного управління, для охорони особи і держави тощо. Ці кошти ми ніде не візьмемо — лише з тих, хто працює, і тільки шляхом оподаткування.

У різних країнах різний розмір податків. Він визначається співвідношенням тих, хто працює, і тих, хто не працює, обсягом безплатних послуг, витрат на оборону та ін.

Існуюча ж у нас податкова система не відповідає завданням, що стоять перед суспільством у період переходу до ринкових відносин. Стара система була розрахована на планову економіку, система ж 1991 року підлаштована під бюджет цього року та відповідає лише інтересам тимчасової економічної угоди, яку підписали керівники республік на 1991 рік.

При переході до ринку потрібна якісно нова податкова система. Що ж до неї входить?

Підсистема податків, підсистема податкових органів та підсистема законодавчих актів, які нормують функціонування самої податкової системи.

ПОДАТКОВА система має на меті забезпечити постійне джерело фінансування визнаних суспільством національних, наднаціональних та місцевих програм, створення фінансових резервів для забезпечення стійкості їх фінансування, фінансування заробітної плати працівників бюджетної сфери, авансову підтримку майбутніх робітників-спеціалістів у галузі підготовки кадрів, допомогу соціально незахищеним групам населення. Вплив на розвиток економічної системи відповідно до дії об'єктивних економічних законів, вплив на господарську діяльність окремих суб'єктів в інтересах суспільства — також завдання податкової системи.

До принципів, за якими вона має будуватися, слід віднести **обов'язковість оподаткування всіх юридичних і фізичних осіб, підпорядкованість системи податків загальнонаціональним інтересам, її регуляторну спрямованість, диференційованість в оподаткуванні різних сфер діяльності.**

Наприклад, не можна брати однакові податки з підприємств виробничої сфери і з закладів посередницької сфери, в яких практично немає основних фондів, а отже, і необхідності їх відтворювати. Це дозволяє брати з них більший відсоток податків.

Наступний принцип — **однаковість величин граничних ставок податків усіх юридичних та фізичних осіб кожної сфери діяльності.** Тобто для всіх виробників граничні ставки одні, а для всіх посередників — інші.

Ще — **пільговість для малозахищених підприємств, підприємств окремих видів діяльності, деяких інвестицій.** Цей принцип оподаткування конче потрібен для заохочення специфічних груп підприємств або видів діяльності, яких потребує суспільство. Це культурні заклади, благодійні організації, малі, молоді підприємства, підприємства інвалідів, підприємства, що виготовляють товари народного вжитку, машини, роботи, наукомістку техніку. Тобто те, в чому ми відстали від світового ринку. Звичайно, крім випадку, коли виробник є монополістом і діють закони антимонопольного регулювання.

ПІДСИСТЕМА податків має включати чотири їх групи: цільові, регулятори, фіскальні, спеціальні.

Цільові податки призначені для забезпечення фінансування цільових програм — наднаціональних (разом з іншими державами), національних і місцевих. Такими податками обкладаються колективні та індивідуальні заробітки. Ці податки доцільно було б встановлювати на обсяги виробництва, продаж, суми угод, а не на прибуток.

Податки-регулятори спрямовані на недопущення відхилень від економічних законів, недопущення тих чи інших видів господарської діяльності, які є для нашої економіки небажаними, на демонополізацію, зниження можливостей нееквівалентного обміну, створення умов для конкуренції тощо. Одержані кошти йдуть на нагромадження резервів для підвищення стійкості фінансування цільових програм. Регулятори діють як на прибуток, так і на сукупний доход фізичних і юридичних осіб. В їх ставках немає кордонів,— тож вони мають бути дуже відчутною формою впливу на господарювання підприємств.

Фіскальні податки призначені для одержання стабільних і постійних доходів у бюджети всіх рівнів, що призводить до зацікавлення місцевої влади у підвищенні індексу ділової активності на її території.

Спеціальні податки — це мито, акциз і податок на рухомий склад. Встановлюються і діють відповідно до інтересів суспільства, спрямовані на обмеження вжитку деяких товарів. Наприклад, акциз на алкоголь, тютюн. Завдяки акцизам на імпортні товари ми можемо одержати додаткові кошти на фінансування розвитку своїх підприємств, для виробництва своєї аналогічної продукції. За своєю суттю спеціальні податки є регуляторами, але діють поза сферою виробництва.

ВИХОДЯЧИ з необхідності забезпечення стабільності джерел фінансування цільових програм, податкову політику слід поставити в залежність не від прибутків, а від обсягу виробництва і віднести їх на собівартість продукції, а також на додану вартість для покупця. Прибуток як джерело фінансування простого відтворення треба максимально очистити на перехідному періоді, а також диференціювати податки відповідно до сфер діяльності.

Для забезпечення функціонування підсистеми податків слід створити підсистему податкових органів, яка б здійснювала контроль за виконанням законодавства щодо податкових відносин і захист інтересів суб'єктів господарювання. Вона має включати податкову інспекцію, податковий слідчий апарат, незалежну комісію з контролю діяльності податкової інспекції. Як не дивно, такий громіздкий апарат є необхідним для створення системи противаг й існує в країнах Заходу.

Державна податкова інспекція має призначатися Верховною Радою довічно. Головний податковий інспектор може бути звільнений з посади лише в разі грубого порушення законодавства. Інспекція повинна керуватися тільки законом і мати право контролювати будь-які підприємства й організації фізичних осіб на території України незалежно від форми власності. Одночасно податкові інспекції повинні контролювати діяльність державних органів, як центральних, так і місцевих. Розголошення податковою інспекцією комерційних таємниць карається законом, вона не має права втручатися в господарську діяльність підприємств.

В разі виявлення порушення законів інспекція вправі накласти відповідний штраф. Підприємства зобов'язані подавати до інспекції декларації про доходи, баланси та інші документи. Окремі громадяни теж подають декларації раз на рік — тож кожен має ретельно вести реєстр своїх доходів. Але при цьому їх сума не обмежується.

Аби зробити працівників податкової інспекції незалежними, їх заробітна плата має бути принаймні вдвічі вищою за середню в народному господарстві. Але якщо з'ясується, що інспектор перебуває у змові з господарником, на нього має бути нарахована сума, що разів у 50 перевищує суму неодержаних державою податків. Захистити інспектора може лише комісія, що призначається Верховною Радою, або суд. Якщо юридична чи фізична особа не визнає порушення законодавства, матеріали передаються в слідчий комітет (податковий).

Для забезпечення функціонування підсистеми податкових органів необхідно прийняти пакет законів щодо неї в блоці з іншими законами: про бюджетну та банківську системи, про пенсії, про соціальний захист населення тощо.

ПОДАТКОВІ кошти є могутнім джерелом фінансування бюджетів усіх рівнів. Тож слід було б розглянути взаємовідносини між Україною як державою та союзним урядом. Сьогодні союзний бюджет у прибутковій частині становить близько 250 мільярдів карбованців. Виходячи з того, що Україна формує приблизно четверту-п'яту частину союзного бюджету, ми віддаємо не менш як 60 мільярдів для його фінансування. Це тисяча карбованців на одного жителя України. Виникає питання: чи слід нам віддавати такі великі кошти? Бо, виходячи з практики минулого року, ми самі здатні укласти договори з республіками за прямими зв'язками. І чи слід нам віддавати 60 мільярдів карбованців посередникові, яким є Союз? Я особисто вважаю, що ні. Але, на жаль, союзний уряд продовжує диктувати, скільки коштів нам вносити до бюджету. Шкода, але такий Союз нам не підходить, оскільки грабує економіку України. І, як не дивно, в деяких випадках уряд України йому допомагає в цій «роботі».

(Продовження. Початок у №№ 87, 88, 91, 93, 99).

З пошти відділу

ОБДИРАЮТЬ!

У газетах писали, що залізничні квитки подорожчають на 70 відсотків, по радіо казали, що на приміський електротранспорт тарифи підвищаться лише на 40 відсотків. А насправді — проїхати від Караєвих Дач до Фастова можна нині за 1 карбованець 10 копійок. Тобто відбулося подорожчання на 170 відсотків (раніше квиток коштував 45 копійок).

Я вважаю, що керівництво Міністерства шляхів сполучень СРСР, користуючись непевністю в економіці, не беручи до уваги реальних розрахунків, свідомо нагнітає напруженість, обдирає людей.

Микола ГРИСЮК.
Київ

Репліка

БИТА КАРТА НОМЕНКЛАТУРИ

При нагоді керівництво Сумської облпрофради полюбляє виставляти себе принциповим поборником прав та інтересів трудящих. Не знаю, як де, а в колективі рибокомбінату ставляться до цього іронічно. Чому? Судіть самі.

Донедавна працював у нас рибоводом Сергій Лежненко. Спеціаліст тямущий, одна біда — дозволяв собі іноді у робочий час хильнути чарчину-другу. І лаяли Сергія Івановича, і вмовляли, але все марно. Якось під час чергового відрядження до рибцеху Лежненко знову затіяв пиятику. Терпець увірвався. Спеціальним рішенням адміністрації і профспілкового комітету йому було оголошено сувору догану, квартирну чергу перенесено на один рік.

Інший визнав би провину, покаявся, але Лежненко не з таких. Написав до облпрофради слізного листа, мовляв, бездушні бюрократи порушили його, як молодого спеціаліста, право на житло.

Ставши горою на захист «скривдженого», профспілкові чиновники укупі з житловою комісією міськвиконкому безпосереднім тиском і погрозами примусили-таки віддати двокімнатну квартиру горе-працівникові.

Для цього було використано багатий арсенал сумнівних методів, один з них — понад шість місяців, аж поки минув термін покарання Лежненка, квартира не заселялася. Це грубе порушення житлового законодавства, але навіть втручання прокурора міста не допомогло: квартиру, збудовану на кошти рибокомбінату, наче для сміху, передали порушникові дисципліни, котрого врешті-решт довелося розрахувати. Людина, яка на законних підставах мала одержати ордер, залишилася ні з чим.

Так, виходить, розуміють в облпрофраді поняття «соціальна справедливість» і «правова держава». І прикладів таких безліч. Дивна логіка, і збагнути її важко. Одне очевидно: вона не має нічого спільного зі справжньою турботою про інтереси трудящих, чим так любить принагідно козирнути профспілкова номенклатура.

Олександр ХОРУНЖИЙ, директор Сумського рибокомбінату.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

ВИКОНАВЦІ, А НЕ ПОСЕРЕДНИКИ,

або Як у Хмельницькому народився Зарічанський муніципалітет

Обрали депутата в Раду. А що ж далі? Як він вирішуватиме ті гострі проблеми, що повсякдень печуть виборців? Донедавна депутат здебільшого був наче посередником між жителями мікрорайону, вулиці та Радою. Брав до серця все наболіле, вивчав і викладав на сесії чи у виконкомі. На плечі виконавчих органів лягали і накази виборців, які формально адресувалися депутатам. Ця схема була незмінною роками, наче прокрустове ложе.

Що ж зробити, аби депутати могли реально самі розв'язувати питання комунальних послуг, благоустрою тощо, вивільняючи тим самим руки виконкому для масштабніших справ? Над цією проблемою задумався Л. Лисий ще в ранзі кандидата в депутати Хмельницької міської Ради. І згодом здивував навіть бувалих депутатів. За короткий час він зумів створити Асоціацію самоуправління Зарічанського мікрорайону. Чи не вперше на Україні на практиці втілив ст. 3 Закону про місцеві Ради народних депутатів та місцеве самоврядування.

Наш кореспондент попросив Леоніда Олексійовича розповісти докладніше, чим займатиметься асоціація.

— У мікрорайоні є багато різних кооперативів, які загорілися тільки одним — якнайбільше витягнути з людей грошей. Ми ж з групою депутатів задумалися над іншим: як сформувати спеціалізовану ланку малих підприємств для виконання робіт з комплексного обслуговування жителів мікрорайону. Зрозуміло, теж не на благодійних умовах. Однак прибутки мусять повертатися на розвиток інфраструктури мікрорайону.

Скажімо, одному потрібно відремонтувати квартиру чи сантехнічне обладнання, іншому — виорати ділянку чи спорудити гараж, ще хтось зіткнувся з проблемами в роботі газових приладів чи каналізаційної мережі. Всі ці питання розв'язуватиме за плату за державними розцінками новоутворена Асоціація «ГАСЗМІ» (госпрозрахункова Асоціація самоуправління Зарічанського мікрорайону). За рахунок отриманих прибутків від індивідуальних замовлень та внесків спонсорів асоціація працюватиме над благоустроєм дворів, вулиць. І тут не буде одноманітності. Кожний двір матиме щось своє, оригінальне і неповторне.

До сказаного хотілось би додати, що це не мрійні прожекти. Над втіленням програми вже працюють дві фірми — «Альфа» і «Антарис». На останній сесії міської Ради вони продемонстрували зразки своєї продукції, технічну документацію, розцінки, новий унікальний матеріал для безвипалювального виробництва цегли, тротуарної плитки, кераміки з надзвичайно низькою теплопровідністю. На рахунок фірм почали надходити і гроші.

Зрозуміло, що з роботами по дизайну, благоустрою мікрорайону сама асоціація не справиться. Тому вже укладено відповідні угоди на співпрацю з підприємствами, організаціями, малими підприємствами, що розташовані на Заріччі. Одне слово, новий Закон про місцеві Ради дав можливість на практиці створити у мікрорайоні свій муніципалітет.

— Але ж рамки діяльності муніципалітетів за кордоном значно ширші...

— Безперечно. Та й ми не замкнулися на житлово-комунальних проблемах, хоч це найпекучіше питання кожного міста. У планах асоціації цілий комплекс соціальних програм. Скажімо, для розширення мережі сфери обслуговування і кращого забезпечення продуктами харчування людей ми домовилися з головою правління колгоспу «Труд» Теофіпольського району народним депутатом СРСР В. Шуляком про відкриття фірмового магазину, незабаром з'явиться і магазин «Гарячий хліб», торгуватимемо власними шампіньйонами, тобто розвиватимемо регіональну торгівлю.

Не забули і про найбільш незахищені верстви населення — підлітків та ветеранів. Тепер, наприклад, готуємо приміщення для відкриття клубу ветеранів, який стане, за нашими задумами, центром соціальної реабілітації. А поруч буде розміщений цех надомної праці для пенсіонерів, які ще побажають спробувати свої сили, зайнятися чимось корисним. З настанням теплих, сонячних днів почнемо впроваджувати програму вихідного дня. Найцікавішими, на мій погляд, будуть дводенні поїздки у санаторій «Товтри» Городоцького району, де є різновиди цілющих вод. Отже, колесо набрало таких обертів, що не спинити.

— Леоніде Олексійовичу, у своїй розповіді Ви постійно вживаєте слово «ми». Це із скромності?

— Річ в іншому. Ні я, ні будь-хто інший без підтримки депутатського загалу — зокрема І. Бухала, М. Чекмана — за такий короткий час не зміг би зрушити одразу все з мертвої точки. Тож саме для того, аби дати хід усій лавині ідей, народні обранці від мікрорайону об'єдналися в депутатський клуб. Але своїми силами ми мало чого досягли б, якби нас не підтримали начальник міськжитлокомуналуправління А. Головенко, директор заводу «Строммашина», депутат міської Ради В. Мазур, генеральний директор виробничого об'єднання «Автотехобслуговування» О. Підмурняк, начальник ЖЕО кооперативних будинків А. Савчук, які стали офіційними засновниками «ГАСЗМІ». Хочу сказати добре слово про начальника ЖЕК-4 В. Усатого, який узяв на себе значну частину організаційних клопотів. Отак всі разом і склали те єдине поняття «ми».

— Відомо, що кожна муніципальна влада має і своїх стражів Закону. Які перспективи в цьому плані?

— Тут є не перспективи, а конкретні результати. Завдяки депутату обласної Ради начальнику міськвідділу міліції Леоніду Воєвудському в мікрорайоні ще на початку року створено муніципальне відділення міліції, в штаті якого 24 співробітники. Як колишній працівник правоохоронних органів, мушу сказати, що це позитивно позначилося на оперативній обстановці. Гадаю, на її якісний показник добре вплине ще одна новинка: мікрорайон розбито на декілька адмінділянок, за якими постійно закріплюються дільничий офіцер і три міліціонери з роти патрульно-постової служби. Це дасть можливість не тільки тримати тісніші контакти міліції і органів місцевого самоврядування, а й краще знати криміногенну ситуацію в кожному дворі.

— Леоніде Олексійовичу, нещодавно Вас обрали заступником голови міської Ради. Тож виникає закономірне запитання: чи не залишите своє дитя на півдорозі?

— Виходити з депутатського клубу мікрорайону не збираюся, а головою Асоціації самоуправління залишуся, як і раніше, на громадських засадах. Знаєте, депутатська діяльність захоплює ідеєю, створює особливий світ. А коли бачиш результати зробленого і розкриваються можливості для нових справ, повірте, тоді не до спокою. Задумів багато. Та найперше завдання, яке поставив перед собою як заступник голови міської Ради, — це впровадити у кожному мікрорайоні такі форми громадського самоврядування, щоб депутати не були посередниками між виборцями і Радою, а самі ставали організаторами і виконавцями конкретних справ у своїх мікрорайонах. І тоді депутатське слово звучатиме надзвичайно авторитетно.

— Що ж, «Голос України» зичить Вам успіхів!

— Дякую і запрошую вашу газету до співпраці — відкриття на базі корпункту малого підприємства.

Розмову вів Михайло ВАСИЛАШКО, власний кореспондент газети «Голос України».

З ДОСЬЄ РЕДАКЦІЇ:

ЛИСИЙ Леонід Олексійович, 1947 року народження, член КПРС. В 1969 році закінчив фізико-математичний факультет Івано-Франківського педагогічного інституту. Працював учителем середньої школи, оперпрацівником, секретарем партійного комітету УКДБ по Хмельницькій області. З березня цього року — заступник голови міської Ради народних депутатів. Має підтримку серед депутатів демократичного блоку. Виборці шанують за людяність і чуйне ставлення до їхніх потреб.

ВАМ ТРЕБА ВІДРЕМОНТУВАТИ КВАРТИРУ, САНТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ, ВИОРАТИ ДІЛЯНКУ ЧИ СПОРУДИТИ ГАРАЖ АБО Ж ПОЛАГОДИТИ ГАЗОВІ ПРИЛАДИ? ВСІ ЦІ ПИТАННЯ РОЗВ'ЯЗУВАТИМЕ ЗА ДЕРЖАВНИМИ РОЗЦІНКАМИ АСОЦІАЦІЯ «ГАСЗМІ»

В ЗАРІЧАНСЬКОМУ МІКРОРАЙОНІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО СТВОРЕНО МУНІЦИПАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ МІЛІЦІЇ. ЦЕ ДОБРЕ ПОЗНАЧИЛОСЯ НА ОПЕРАТИВНІЙ ОБСТАНОВЦІ МІСТА.

Економіка

ПЕРЕКУВАТИ МЕЧІ НА ОРАЛА

Конверсія на фронті економіки піднімається в атаку

Саме така теза стала лейтмотивом виступів майже усіх учасників міжнародної конференції «Конверсія-91», що розпочала свою роботу в Києві.

До столиці України приїхали відомі спеціалісти в галузі військової промисловості, директори підприємств, вчені, що займаються питаннями конверсії, зокрема в США.

З української сторони серед учасників були керівники парламенту та уряду республіки, голови шести постійних комісій та підкомісій Верховної Ради, діяльність яких пов'язана з проблемами, що обговорюватимуться.

Відкриваючи конференцію, Державний міністр з питань оборонного комплексу конверсій УРСР Віктор Антонов зачитав привітання учасникам форуму від голови уряду Вітольда Фокіна і наголосив, що проблема конверсії дуже важлива для розвитку економіки України, оскільки вона є одним з шляхів її оздоровлення. Однак, підкреслив він, справа для нас нова, незвична і складна. Крім того, ні на Україні, ні в Союзі ще не прийняті закони про конверсію, а її минулорічна союзна програма розвитку не враховує інтересів нашої республіки.

Коли слово взяв співголова конференції професор Гарвардського університету, директор програми з радикальної економічної реформи на Україні («Фонд демократизації України») Вільям Хоган, він висловив надію на те, що всі учасники будуть відвертими у викладенні своїх проблем та досягнень, що, в свою чергу, допоможе вирішувати подібні проблеми іншим і закликав до конкретної праці та укладення угод.

Тому у своїх виступах керівники українських підприємств розповіли про перші заходи щодо вирішення цих питань у себе і висловили конкретні пропозиції до створення СП і фінансування найважливіших галузей нашої економіки.

Варто зазначити, що у нас з американцями залишається дедалі менше таємниць, як військових, так і економічних.

Безперечно, «Конверсія-91» стане ще одним виявом поваги та визнання Сполученими Штатами Америки нашої молодої суверенної України.

Конференція продовжить роботу до 29 травня. Докладніше про неї читайте в одному з наступних номерів.

Андрій БОЄЧКО, Олексій ЄВСІКОВ, спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Експрес-новини

Повстанці в Ефіопії захопили місто Дебразвейт, розташоване за 40 кілометрів від столиці країни Аддіс-Абеби. Агентство Ассошіейтед Пресс повідомляє, що загони Революційно — демократичного фронту ефіопського народу захопили це місто після тяжких боїв і просуваються на північ до Аддіс-Абеби. Групи повстанців, які контролюють західну частину Ефіопії, знаходяться в передмістях столиці.

Керівники революційних угруповань і представники уряду мають зустрітись у Лондоні для мирних переговорів.

* * *

Лідер курдських повстанців Масуд Барзані залишив Багдад, де він веде переговори з іракськими керівниками про надання автономії Курдистану, для консультацій з колегами на півночі Іраку. Сторони розходяться у ставленні до розмірів території, яка має здобути автономні права.

* * *

Іракські лідери виступили з вимогою звільнити всіх іракських військовополонених і закликали Червоний Хрест допомогти у вирішенні цієї проблеми. За Женевською Конвенцією, всі військовополонені повинні бути звільнені одразу ж після припинення воєнних дій.

* * *

У рамках десятиденного візиту до країн Європи і Близького Сходу міністр оборони США Чейні зустрівся з президентом Франції Міттераном. Франція, яка не є членом військових структур НАТО, підтримує ідею створення нових європейських оборонних сил. Чейні буде мати зустріч у Брюсселі з міністрами оборони країн — членів НАТО і завершить поїздку зупинкою в Тель-Авіві та Каїрі.

* * *

Сесія-конференція ООН з питань роззброєння розпочала свою роботу в Кіото. Протягом чотирьох днів представники 37 країн розглядатимуть питання скорочення торгівлі зброєю і припинення передачі іншим державам військової техніки, зокрема ядерних і хімічних озброєнь. Вперше в роботі такої конференції беруть участь представники Північної і Південної Кореї як повноправні члени.

* * *

В Албанії близько 300 шахтарів голодують на знак протесту проти політики уряду. Президент Албанії Алія заявив що «голодний страйк шахтарів шкодить інтересам албанського народу».

«Відверта, суверенна політика»

Лист з Німеччини

ВІДЛУННЯ ВІЗИТУ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР Л. КРАВЧУКА ДО ФРН

Візит Голови парламенту України до Німеччини залишив помітні й добрі сліди в місцевих політичних та економічних колах. Щоправда, відлуння в масових засобах інформації було скромнішим, ніж буває звичайно під час відвідин глав парламентів, але це мало свої причини. Бонн дуже занепокоєний труднощами центральної влади в Москві і оминає все, що могло б, на думку експертів з німецького міністерства закордонних справ, викликати невдоволення в Кремлі.

Відгуки на візит Леоніда Кравчука були притишені у столиці Німеччини ще й тому, що це був офіційний візит до Баварії, яка завжди обстоює свої регіональні права. До речі, так само повелися в Бонні й раніше, коли туди завітали політичні діячі з Прибалтики, а згодом — глава російського уряду Іван Силаєв. У Мюнхені атмосфера була відкритішою, втім, так само як і в древньому торговельному і науковому місті Регенсбурзі, що колись був відомий під римською назвою Ратізбон і від якого пролягли основні торговельні шляхи з Заходу до Сходу, зокрема до Києва.

Фактично візит Леоніда Кравчука, тобто — на такому високому рівні, був першим в історії дуже непростих німецько-українських відносин. Голову Верховної Ради УРСР прийняли президент держави фон Вайцзеккер і міністр закордонних справ Геншер.

Принагідно слід зауважити, що високий гість з Києва мав виконати нелегку місію ще й тому, що ані в Бонні, ані в Мюнхені немає українського лобі. Старі українські демократичні партії в діаспорі з часом відійшли в минувшину, нинішні громадські структури не мають на німецькій політичній арені відповідних партнерів в урядовому таборі, тим більше — жодних шансів на співробітництво з соціал-демократичною і «зеленою» опозицією.

І ще одна обставина. Так трапилося, що візит Леоніда Кравчука припав на критичний для певних німецьких кіл час. Напередодні його приїзду партія канцлера Коля програла вибори саме в землі Рейнланд-Пфальц, яка досі вважалася форпостом партії християнських демократів, бо звідси почалася кар'єра глави уряду. Якби не цей факт, то, напевно, перспектива зустрічі Коля — Кравчука була б цілком імовірною. Оскільки ж біди часто ходять поруч, то якраз перед візитом українського політика справи дійшли до закулісного (тоді) і відкритого (тепер) конфлікту між самими християнськими демократами. На щастя, гість з Києва вирішив обережно маневрувати між цими усобицями і зробив це, як мені казали деякі компетентні оглядачі в Бонні й Мюнхені, справді майстерно.

Якщо повернутися до преси, то слід сказати, що дипломатичний кореспондент великої газети «Вельт» (старий колега автора цих рядків) Бернт Конрад двічі писав про візит Кравчука в Бонн, а інтерв'ю Голови парламенту України, яке з'явилося в мюнхенській газеті «Зюддойче цайтунг», вийшло далеко поза межі Баварії, бо цей впливовий тижневик читає майже вся ліберальна інтелігенція Німеччини.

Леонід Кравчук справив позитивне враження на своїх німецьких партнерів. Їм сподобались його відкритість і свобода, з якими він розмірковував над складними проблемами не тільки України, а й Союзу, реалістичний підхід до складних питань, особиста гідність. Високу компетентність проявили, на думку моїх німецьких знайомих, економіст Антонов і академік Юхновський.

Богдан ОСАДЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Бонн — Мюнхен — Берлін.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛОВ
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

Інформ-шоу

ЧЕРЕЗ АФРИКУ ПІШКИ

50 пар взуття стопче англійка Фійона Кемпбелл під час пішої подорожі з Кейптауна до Алжиру, що, як вважають, триватиме близько року. За цей час відважна жінка має пройти 14 тисяч кілометрів.

Цей маршрут — лише частина кругосвітньої одіссеї Ф. Кемпбелл, яка «на своїх двох» вже перетнула Північну Америку та Австралію. «Я вирушила в цю подорож з метою довести своєму батькові, який бажав мати сина, що я ні в чому не поступаюся чоловікам», — наголосила жінка.

Кожен сьомий день подорожі буде відведено для відпочинку та підготовки до нового переходу. Варто також зауважити, що мандрівниця має помічника, який транспортує її багаж.

АНГЛІЯ: ПАЛИТИ ЧИ НІ?

У Англії ухвалено законодавче розпорядження, яке забороняє палити на верхніх поверхах лондонських автобусів. За результатами опиту громадської думки, кожні два англійці з трьох висловлюються за заборону паління на всіх видах громадського транспорту.

Двоповерхові автобуси були останнім притулком для завзятих курців після заборони паління в метро й на місцевих авіалініях. Винятком поки що є спеціальні залізничні вагони.

Також відомо, що 52 відсотки опитаних висловились за заборону паління у громадських місцях, але лише 13 відсотків — за заборону паління в барах.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар — Віталій Суддя

Черговий редактор — Віталій Жежера,

Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.

Випусковий — Леонід Клюсно.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори:
Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники:
Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти:
Віктор Процун, Раїса Гринюк.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03151011

Фото з коментарем

НАСТУПАЮТЬ НА П'ЯТИ

У японському порту, все одно, в якому, їх багато, на причалі десятки новеньких автомашин. Вони чекають своєї черги на завантаження, щоб відправитися за океан. На грандіозний авторинок Сполучених Штатів Америки. І будуть продані, бо останнім часом продукція японської автомобільної індустрії має незмінний попит, успішно конкуруючи з виробами американських автогігантів. Гігантам довелося потіснитися під тиском динамічних суперників з Країни Сходу Сонця.

Більше того, автомобільні концерни Тойота, Ніссан, Мазда, Хонда уже створили на території США власні виробництва. З 5,4 мільйона всіх легкових автомобілів, вироблених у країні за десять місяців минулого року, близько мільйона були японськими, причому до середини цього десятиліття «окупанти» ринку мають намір збільшити випуск своєї продукції в США до 2,5 мільйона штук.

Не можна сказати, щоб японські автомашини були дешевші на ринку США, ніж американські, а також перевершували їх в технічному відношенні. Просто у японців більш гнучке виробництво, здатне задовольнити будь-який купівельний смак, а крім того їх якість переважає американську. Ось і доводиться автогігантам США здавати позиції. «Форд» оголосив про зниження своїх доходів у третьому кварталі 1990 року на 16 відсотків, збут автомобілів концерну «Крайслер» скоротився на 20 відсотків, а збитки його за останній квартал становили 214 мільйонів доларів. Лідер автоіндустрії «Дженерал моторс» наприкінці минулого року був змушений закрити дев'ять своїх підприємств у Північній Америці. Всього ж під скороченням у зв'язку із спадом у виробництві в кінці 1990 року опинилося близько 40 тисяч американських робітників-автомобілебудівників.

Борис ПАХОМОВ.

На знімку: «Хонда», випущена в Огайо (США).

Фото з журналу «Шпігель».